

דף 1 מתוך 6	מועד חידוש ההוראה: 04.2025		הוצאה: 6 תאריך: 15.2.21	הוראת מהנדס ראשי מס.: 112.028	 חברת המים הלאומית
אישר	ביקר	ערך	שם/תפקיד:	מסמכים נלווים:	הנושא:
ד.סופר	ש. פלדברג	א. כהן	חתימה: תאריך:	נספח א' – תמצית מידע לעובד	נוהל שימוש בציוד מגן אישי

1. מבוא

- 1.1 הנהלת חברת מקורות, בדאגתה לחיי העובדים והציבור, מוציאה הוראות בטיחות אלה כאמצעי למניעת תאונות להבטחת שלומם ובריאותם של עובדים, קבלנים ומבקרים החשופים לסכנת פגיעה ועמידה בדרישות חוקי הבטיחות בעבודה ותקנותיהם.
- 1.2 אין הוראה זו מבטלת או גורעת מכוח כל דין, הוראה או נוהל קיים, כי אם באה להוסיף עליהם.

2. מטרה

הוראות אלו באות לקבוע היערכות והודעה לעובדים, קבלנים ומבקרים על חובתם להשתמש בציוד מגן אישי להגנת חלקי גוף במקומות העבודה, לפי דרישות החוק וכמפורט בהמשך.

3. מסמכי ייחוס

- 3.1 חוק פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל – 1970 ותקנותיה.
- 3.2 חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד – 1954 ותקנותיו.
- 3.3 הוראת מהנדס ראשי מספר 112.013 "נוהל מסירת מידע בבטיחות וגיחות.

4. הגדרות

4.1 "מנהל" מנהל מחלקה, מנהל אזור, מנהל עבודה רשום או כל בעל תפקיד בכל דרג בחברה, המבצע עבודה כל שהיא וממונה לצורך כך על עובד אחד או יותר.

5. רכישת ציוד מגן אישי

מקורות תרכוש ציוד מגן אישי העומד בדרישות תקנות הבטיחות בעבודה ולרבות:

- 5.1 ציוד באיכות נאותה, חוזק ועמידות ובעל מבנה ותכונות למתן הגנה נאותה מפני הסיכונים שאותם הוא בא למנוע.

דף 2 מתוך 6	הוצאה: 6 תאריך: 15.2.21	הוראת מהנדס ראשי מס.: 112.028	
----------------	----------------------------	----------------------------------	---

5.2 ציוד המתאים לתקן הישראלי הנוגע לו, ואם אין לגביו תקן ישראלי – יתאים לאחד התקנים, ANSI, EN, DIN, ISO או תקן אחר.

6. חובות מנהל

- 6.1 ידאג לצייד את עובדיו בציוד מגן אישי לפי העניין, בהתאם לעבודות והתהליכים.
- 6.2 יחליף ציוד מגן אישי שנתגלה בו פגם או נזק.
- 6.3 יוודא כי עובדיו הודרכו בהתאם להוראות מהנדס ראשי מספר 112.013 - "נוהל מסירת מידע בבטיחות וגהות" אודות הוראה זו ויתעד זאת כנדרש.
- 6.4 ישגיח השגחה נאותה וינקוט אמצעים לוודא שהעובד משתמש בציוד מגן אישי כראוי.
- 6.5 ראה המנהל שעובד אינו משתמש בציוד מגן אישי מכל סיבה שהיא, יפסיק לאלתר את עבודתו.
- 6.6 אחת לשנה לפחות יבצע מנהל בדיקה יזומה של תקינות ציוד הבטיחות (תיק בטיחות) הנמצא ברשות עובדיו.

7. אחריות העובד

- 7.1 להשתמש בציוד הבטיחות שסופק לו.
- 7.2 לדווח על ציוד לא תקין שברשותו, לסמנו באופן בולט ולהעבירו למנהלו לצורך החלפה.
- 7.3 להביא לבדיקה כל ציוד הנדרש בבדיקה תקופתית.
- 7.4 חל איסור לתקן, להכניס שינויים בציוד הבטיחות.
- 7.5 להשתמש בציוד בהתאם לייעודו ובהתאם להוראות היצרן.
- 7.6 לאחסן את הציוד על פי הוראת היצרן.
- 7.7 ציוד בלוי/פגום או שפג תוקף השימוש על פי הוראות יצרן או מכוח כל דין, ידאג העובד להפסיק השימוש בציוד במידי ולהחליפו.

8. שימוש בציוד מגן אישי

ממונה הבטיחות או מי מטעמו רשאי להורות על שימוש נוסף מעבר להנחיות אלו על פי צרכים מיוחדים.

8.1 הגנת ראש

<p>א. עבודות שיש בהן סכנת פגיעה מגוף נופל. ב. עבודות בנייה ובנייה הנדסית, למעט אם העובד נמצא בתא נהג של מכונות או בתא הפעלה של ציוד מכני בו הוא מוגן מפני פגיעה. ג. עבודות מתחת למשא מורם או בקרבתו. ד. עבודות מתחת או בקרבת מקום שמעליו עובדים אנשים אחרים ושאינ מחיצה בין המקומות כאמור. ה. עבודה במקומות בהם קיימת סכנה של התקלות בצינורות, קירות, בליטות וכיוצא באלה. ו. עבודות גיזום ענפים וכריתת עצים בהם קיימת סכנת פגיעה מגוף נופל. ז. בכל עבודה המוגדרת עבודת גובה או מקום מוקף. ח. בהפעלת מכונות הרמה ומלגזות שאין להן גגון. ט. בכל אולם או בית מלאכה שבהם מותקנים עגורני גשר ו/או מכונות הרמה אחרים בעת השימוש בהם.</p>	<p><u>אתרי מקורות</u> <u>בהם חובה</u> <u>לחבוש קסדות</u> <u>מגן</u></p>
<p>א. טיפול בלוחות כוח במתח ח'.</p>	<p><u>אתרים בהם</u> <u>חובה לחבוש</u> <u>קסדת מגן</u> <u>לחשמלאים</u></p>

8.2 הגנת הקרקפת

בתהליך עבודה בו קיימת סכנת של תפיסת שערות, כגון עיבוד שבבי, עבודה עם ציוד מסתובב וכיו"ב, יש להשתמש במגני קרקפת, כגון: כובע, מטפחת ראש, רשת להגנת שער – עם או בלי מצחייה.

8.3 הגנת שמיעה

<p>א. מקומות שעצמת הרעש בהם גבוה מ-85 dB. ב. עבודות עיבוד שבבי בבתי מלאכה. ג. עבודות חיתוך בפלזמה והשחזה. ד. עבודות פטיש אזמל. ה. מבנה סגור בו עובד מנוע של גנרטור/צנטריפוגה משאבה וכיוצ"ב. ו. עבודה עם כלים רועשים ו/או שאינם אטומים לרעש. ז. עבודה עם ציוד הנדסי / מלגזות/מכבשים.</p>	<p><u>אתרי מקורות</u> <u>בהם חובה</u> <u>להשתמש</u> <u>באוזניות מגן או</u> <u>אטמי אוזניים</u></p>
---	---

8.4 הגנת פנים ועיניים

להלן טבלת מקומות שבהם חובה להשתמש באמצעי הגנת פנים ועיניים, לפי סוג הסיכונים:

<ol style="list-style-type: none"> 1. השחזה, כירסום, ליטוש, חיתוך והשחזה באופן, בדיסקט ליטוש, בדיסקט חיתוך, במשורית או בכרסומת, המסתובבים בכוח מכני והשחזה רטובה. 2. חריטה וקדיחה חיצונית ופנימית, חיתוך, ליטוש לרבות בכלי יד, המונעים בכוח מכני. 3. הקשות בכלי מתכתי, כגון: גירוד, ניקוי סיגים, עקירה או גדיעה של מסמרות או לולבים. 4. ריסוס והתזה, כגון: בהתזה/ריסוס מתכת מותכת, בלחץ אויר לשם ניקוי ועיבוד מתכת, מבנים מיתקנים וכיוצ"ב. 5. עבודה במתקן שיש בו מתח חשמלי שהתפרקותו עלולה לגרום לפגיעה בעיניים. 6. ניקוי במברשת מתכתית המופעלת בכוח מכני. 7. הרכבה ופירוק חלקים קפיציים שעלולים לפגוע בעיניים. 8. עבודת הריסה. 9. חטיבת עצים, כריתת עצים, גיזום וניסור עצים וענפים בכלי מכני. 10. כל עבודה אחרת שעלולה לסכן את הפנים או העיניים. 	<p>משקפי מגן נגד סיכונים מכניים</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. ריסוס או התזה של ממיסים או צבעים. 2. טיפול בחומרים כימים וביולוגיים. 3. טיפול בחומרים כימים צורבים, מגרים או רעילים, בין שהחומרים מוצקים, נוזלים או גזים, לרבות מילוי כלי כיבול והורקתם, וכן טלטולם והובלתם של חומרים כאמור וכן עבודה במעבדות כימיות וביולוגיות. 4. עבודות תחזוקה/אחזקה במתקני מקורות הכוללים חומרים מסוכנים. 5. עבודה עם מצברים. 	<p>משקפי מגן נגד סיכונים כימיים</p>
<p>מקומות שיש בהם סכנת פגיעה מקרינה על סגולה, קרינה תת אדומה, קרינת אור בהבזקים או קרינת אור מסנוורת.</p>	<p>משקפי מגן נגד סיכוני קרינה</p>
<p>ריתוך וחיתוך חשמלי, אוטוגני וכל ריתוך וחיתוך אחרים בתהליך חום לרבות הסרת סיגים לאחר ריתוך. הדרישה מוטלת על רתך ועל עוזר רתך.</p>	<p>מסכות ריתוך</p>

8.5 הגנת דרכי נשימה

<ol style="list-style-type: none"> 1. עבודות בכל מקום שיש בו סבירות להימצאות אבק מזיק או מטריד. 2. עבודה עם חומרי הדברה. 	<p>מסכות עם מסנן לטיהור אוויר</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. עבודה במקומות מוקפים בהם עלולים להיות אדים או גזים מסוכנים. 2. מקומות שבהם עלול להימצא גז, אבק, נדיפים, עשן, אירוסול טיפתי, אדים רעילים, גורמים ביולוגיים מזיקים או חוסר חמצן – עבודה במקום מסוג זה דורשת אישור ממונה הבטיחות. 3. בעת טיפול באירוע חומרים מסוכנים. 	<p>מערכת נשימה פתוחה (מנ"פ)</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. בעת ביצוע עבודות ריתוך במקומות בהן לא קיימת מערכת יניקה או אספקת אויר מאולצת 	<p>מסכת ריתוך עם אספקת אוויר מאולצת</p>

8.6 הגנת כפות הידיים

<p>1. טיפול בעצמים חדים או מחוספסים, למעט בתהליכים שבהם יש סכנה של כריכת הכפפה סביב חלק של מכונה או חלק הקשור אליה.</p> <p>2. גיזום וניסור ענפים בכלי מכני.</p>	<p>כפפות להגנה מפני פגיעות מכניות</p>
<p>1. טיפול בחומצות, ובסיסים, בחומרים ביולוגים מזיקים ובחומרים אחרים העלולים להזיק לעור.</p> <p>2. עבודות תחזוקה/אחזקה במתקני מקורות הכוללים חומרים מסוכנים.</p>	<p>כפפות להגנה מפני פגיעות של גורמים כימיים, פיסיקליים או ביולוגיים</p>
<p>1. עבודה במתקן חי כמשמעותו בתקנות החשמל (עבודה במתקנים חשמליים חיים), התשכ"ז – 1967.</p>	<p>כפפות בידוד לחשמלאים</p>
<p>1. ריתוך.</p> <p>2. טיפול בחומרים חמים מאוד.</p>	<p>כפות בידוד מפני חום</p>

8.7 הגנת רגליים

נעלי או מגפי בטיחות שונים לפי סוגי העיסוק, כגון: נעלי בטיחות אנטי סטטיים לחשמלאים, נעלי או מגפי בטיחות עם סוליות מיוחדות נגד החלקה וכו' מקטגוריה S3 וכמפורט להלן:

<p>א. כל עבודות בנייה ובנייה הנדסית.</p> <p>ב. עבודה באתרי אחסון של חומרי בנייה.</p> <p>ג. עבודות עיבוד פלדה, עבודה בתהליכי ערגול ויציקה.</p> <p>ד. בניית תנורים, הרכבת מערכות חימום ואוורור, ואחזקתם.</p> <p>ה. מכונאות.</p> <p>ו. עבודות שינוע ואחסון.</p> <p>ז. כריתת עצים וגיזום ענפים בכלי מכני, הפעלת חרמש ומכסחת דשא מכניים.</p> <p>ח. עבודה שקיימת בה סכנה של חדירת גוף זר לרגליים.</p> <p>ט. עבודה הדורשת טיפול בחומרים כימיים נזליים מסוכנים.</p> <p>י. עבודה במתקן חי – כמשמעותו בתקנות החשמל (עבודה במתקנים חשמליים חיים), התשכ"ז – 1967.</p> <p>יא. עבודה בכל מקום שקיימת בו סכנת החלקה.</p> <p>יב. הפעלת טרקטור והפעלת ציוד מכני הנדסי.</p> <p>יג. בכל עבודה המוגדרת כעבודה בגובה.</p> <p>יד. בהפעלת מכונות הרמה ומלגזות.</p> <p>טו. בכל אולם או בית מלאכה.</p> <p>טז. עבודות באתרי קידוח.</p> <p>יז. מקום מוקף.</p> <p>יח. מכוני ביוב ומתקני התפלה.</p> <p>יט. בשטח אתר, תחנה, קידוח קיים, בריכה, מאגר.</p> <p>כ. סיורי קבלנים.</p> <p>כא. ישיבות התנעה.</p> <p>כב. תיקון רכב.</p>	<p>אתרי מקורות בהם חובה לנעול נעלי בטיחות</p>
---	--

<p>א. בתוך מבני משרדים ובמטה. ב. באתרים בהם קיימות מדרכות בטיחותיות להולכי רגל. ג. באתרי פיתוח בהם הוסדרו מסלולי הליכה בטוחים ובאישור ממונה הבטיחות המרחבי</p>	<p>אתרי מקורות בהם אין צורך לנעול נעלי בטיחות</p>
--	--

8.8 הגנת עור

בתהליך עבודה בו קיימת סכנת פגיעה בעור, לרבות עבודה בה נחשפים לקרני שמש, יש להשתמש בביגוד עבודה ארוכים, כובע רחב שוליים, מצילה לכובע מגן ומשחות או תחליב להגנה מפני השמש.

8.9 הגנה כללית של גוף

להלן יישום דרישת החוק באתרי מקורות:

<p>1. עבודה בחומרים מסוכנים. 2. עבודות ריתוך. 3. טיפול בחדרי מצברים.</p>	<p>סיכנים להגנה מפני פגיעות מכאניות וכימיות.</p>
<p>1. עבודה בחומרים מסוכנים, בעת טיפול באירוע חומרים מסוכנים. 2. עבודה בתנאי חום או קור קיצוניים. 3. עבודה בחשיפה ישירה לקרינה על סגולית ולקרינה תת אדומה.</p>	<p>ביגוד להגנה מפני פגיעות מכניות וכימיות.</p>
<p>עבודות ריתוך. חיתוך בלהבה</p>	<p>ביגוד מגן חסין אש.</p>
<p>במקום בו יש לשפר את נראות העובד כמו בתוך חפירה ובסמיכות לדרך או במקום בו נעים/עובדים כלים הנדסיים.</p>	<p>אפוד זוהר</p>

8.10 הגנה של כל הגוף מפני נפילה מגובה ולכידה במקום מוקף

<p>1. עבודה במקומות שמהם עלול העובד ליפול לעומק העולה על 2 מטרים ושאינן אפשרות מעשית לגדרם. 2. עבודות במקומות מוקפים.</p>	<p>א. רתמת בטיחות על כל אבזריה. ב. ציוד לבלימת אנרגיה קינטית כתוצאה מנפילה מגובה.</p>
--	--

אחריות:

באחריות כלל העובדים ליישם ולהטמיע נוהל זה.